

KOM114 1 Skrift og bilde

Kandidat-ID: **5060**

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
1 KOM114 02/12-2015	Flervalg	Automatisk poengsum	Leveret
2 02.12.15 Show, don't tell	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Leveret
3 02.12.15 Tekstsjangre	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Leveret
4 02.12.15 Språk	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Leveret
5 02.12.15 Dramaturgi	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Leveret
6 02.12.15 Sophie Elise	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Leveret

KOM114 1 Skrift og bilde

Emnekode	KOM114	PDF opprettet	29.01.2016 14:13
Vurderingsform	KOM114	Opprettet av	Kristina Andersen
Starttidspunkt:	02.12.2015 09:00	Antall sider	8
Sluttidspunkt:	02.12.2015 11:00	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	201512230000	Skriv ut automatisk rettede	Ja

Seksjon 1

1 OPPGAVE

KOM114 02/12-2015

Emnekode: KOM114

Emnenavn: Skrift og bilde

Dato: 2. desember 2015

Varighet: 2 timer

Tillatte hjelpemidler: Ingen

Merknader:

Alle deler av oppgaven skal besvares. Alle oppgaver vektet likt.

Beregn å skrive omlag 200 ord pr. oppgave

Det forekommer av og til spørsmål om bruk av eksamensbesvarelser til undervisnings- og læringsformål. Universitetet trenger kandidatens tillatelse til at besvarelsen kan benyttes til dette. Besvarelsen vil være anonym.

Tillater du at din eksamensbesvarelse blir brukt til slikt formål?

Ja

Nei

02.12.15 Show, don't tell

Forklar uttrykket "show, don't tell".

Hva menes med show, hva menes med tell, og hvorfor sier uttrykket at show er bedre enn tell?

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

Show, dont tell er en teknikk som gjerne oftest er knytta til reportasjen. Reportasjen er en sjanger som har spesielt trekk med observasjon og skildringer. Dette kan vi se igjen i begrepet *Show, dont tell*. Teknikken handler om å beskrive det som skjer eller det du ser, fremfor å fortelle det.

Når en bruker show handler det altså om å beksrive. Feks: "Bilen har knuste ruter, og speilet henger og dingler"

Et eksempel på tell: "Bilen ser ut som en vrak". Forskjellen ser en tydelig og vi kan si at på delen tell har journalisten fortolket situasjonen, at bilen er en vrak er hvordan journalisten da har oppfattet den.

Show er bedre enn *tell* fordi *show* beskriver og lar leseren selv skape sine egne tolkinger. I en annen situasjon enn akkurat eksempelet jeg har brukt over er det ikke garantert at observatøren og den som leser skildringene ville oppfattet det på lik måte. *Show* gir dermed mer rom til at leseren kan skape sin forestilling av hvordan virkeligheten er, fremfor at journalisten skal gjøre det for den.

02.12.15 Tekstsjangre

Nevn tre ulike tekstsjangre som er vanlige å finne i norske aviser. Forklar hva som skiller dem med hensyn til deres form og funksjon.

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

I norske aviser er det mange sjangere som går igjen, jeg vil gjerne se litt nærmere på reportasjen, nyhetsartikkelen og anmeldelse.

Nyhetsartikkel: er kanskje den mest kjente avissjangeren i aviser. Den handler om å konkret fremstille fakta og forklare hva som skjer eller har skjedd i nyhetsbilde. Altså skal nyhetsartikkelen informere. Det handler om noe aktuelt eller vesentlig. Et av de viktigste kriteriene for en nyhetsartikkel er "den omvendte pyramide". Det handler om at det viktigste skal komme først og mindre viktig skal komme til slutt.

Reportasjen: har blitt en meget utbredt sjanger, og handler om å beskrive situasjoner/fenomener mer enn i en nyhetsartikkel. Spesielt med reportasjen er at den er en multimodal sjanger. Multimodalitet er ikke et krav, men det er det som forbindes med en reportasje. Det vil si at det er ofte kombinasjon av tekst, bilde og grafikk. Det viktigste kriteriet til reportasjen er at journalisten må være til stede, og være førstehånds til observasjonene. Reportasjen blir delt inn i tre forskjellige undersjangere: nyhet-, feature- og bakgrunnsreportasje som har hver sine egeskaper. *Nyhetsreportasjen* skal informere, og er lik som nyhetsartikkelen, men den har med observasjon og skildringer.

Feature-reportasjen har som formål å underholde, og gjerne har fokus på å skildre en person eller et miljø. Her blir kildene mer behandlet som personer med tanker og følelser, fremfor den rene kilden med fakta.

Bakgrunnsreportasjen har å forklare et fenomen med tanke på bagrunn av noe som har skjedd tidligere.

Anmeldelse: er en sjanger der en anmelder et kulturprodukt. Gjerne en film eller en plate. Her skriver man om hva den handler om og hva som er bra/dårlig med det gitte kulturproduktet. Det er gjerne en kort tekst med bilde av det som blir anmeldt.

02.12.15 Språk

Grei ut om ulike språklige virkemidler som kan benyttes for å gjøre en tekst - for eksempel en feature-reportasje i et helgebilag - attraktiv å lese. Gi eksempler.

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

Hvis vi tenker oss at vi skal skrive en feature-reportasje vil den gjerne omhandle et bestemt miljø eller person. For å gjøre denne mest mulig attraktiv kan vi bruke flere språklige virkemidler.

Aller først kan vi ta for oss skirdinger og detaljer er viktig å bruke. Dette brukes for å sette leseren nært inn på tema og gjøre det interessant. Et eksempel er at man kan bruke *metonymer*. Det vil si at man bruker en del for å beskrive en helhet. Hvis vi ser for oss at det er en gruppe mennesker som går inn i et rom, kan vi skrive "Sorte støvler trampet inn gjennom døren." Denne metonymen gjør at man får et inntrykk at personene selvom man ikke beskriver hele personen.

Et også veldig vanlig virkemiddel er *metaforer*. Metaforer bruker ting fra en annen virkelighet for å beskrive den gitte virkeligheten. Feks "Mennene var tøffere enn toget." Det er et språklig bilde som virkelig gir inntrykk av hvordan disse er.

Samt kan man bruke *allusjoner*. Det er tekstsitater hentet fra andre ofte kjente teskter. Feks kan man bruke setningen "to be or not to be" i en norsk sammenheng der man knytter tekstsitatet til noe helt annet.

En kan også bruke *ironi*. Det er motsetninger. Feks "Alle hjerter gleder seg til eksamen." Dette er en trygg måte å bruke ironi på, en skjønner raskt at ikke noen gleder seg til eksamen. Så ved bruk av ironi er det viktig å tenke på at det kan oppstå misforståelser.

Alle disse virkemidlene jeg har tatt med over er med på å farge teksten og gjøre den mer spennende med variasjon.

Ikke minst kan man bruke noen *retoriske grep*. *Patos* er et virkemiddel der en spiller på følelser. Man kan bruke ladede ord som setter en stemning hos leseren, enten om de er positivt- eller negativt-ladet, setter dette leseren inn i en stemning som gjør at de ble følelsemessig engasjert og forhåpentligvis vil lese mer av reportasjen.

02.12.15 Dramaturgi

Diskuter fordeler og ulemper ved bruk av dramaturgi i reportasjer.

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

Dramaturgi i reportasjer har blitt mye brukt. Dette er aller mest kjent fra de kjønnlitterære sjangerene, men for å gjøre reportasjene mest mulig underholdene har man også brukt det i denne sammenhengen. Det er kanskje også viktig i denne sammenheng og tenke over hva slags reportasje man skriver, om det er en nyhetsreportasje, som skal inneholde saksforhold, eller feature-reportasje, som blir skrevet for å underholde. Vi kan feks ta for oss *hollywoodmodellen* som er en veldig utbredt modell innenfor skjønnlitteraturen og spesielt film.

Henviser vi til denne modellen så bygger den seg fra et anslag, så til høydepunkt og deretter en avslutning. Fordelen med å bruke en slik dramaturgi i en reportasje er at du hele tiden bygger opp historien til et høydepunkt, der en hovedkonflikt er kjempespennende. Man pirrer leseren en stund før det virkelig kommer til det mest spennende. Dette kan være med på at leseren holder seg til teksten og må lese til den får med det mest spennende i teksten.

En annen fordel ved bruk av dramaturgi er at en skriver en mer underholdende tekst, en historie vil mange synes er mer interessant enn rene sakforhold i en nyhetsartikkel. Det kan altså være med på å skape en leservennlig tekst og ikke miste skape leselyst.

Aktantmodellen er også en dramaturgi som ofte har fokus på en helt og en skurk. Der en god person møter på en skurk, eller flere hindringer. Det er da disse hindringene som drar historien fremover og skaper spenning frem til den "vinner" eller oppnår målet sitt. Denne typen skaper også en leservennlig tekst som alltid drar leseren fremover i teksten.

Ulempen med bruk av dramaturgi er at det krysser veldig over i den skjønnlitterære sjangeren. Hvis en i tillegg bruker teknikker om *rekonstruksjon*, av hendeleser en ikke selv er førstehåndskilde til, kan dette føre til at leseren ikke kan skille journalistikken fra skjønnlitteraturen. Er det ekte eller er det oppdiktet?

Dette igjen kan henvise til ulempen om journalistikken er troverdig. Journalistikk er preget av troverdighet og er kanskje det viktigste når det kommer til journalistikk. Uten troverdighet her kan ikke leser være trygg på at saksforholdene som kommer frem i en artikkel eller reportasje er sanne. Og det er nettopp dette som er oppgaven til journalistikken, å fremme saksforhold, skrive sant og ha et kritisk blikk på omverdene.

02.12.15 Sophie Elise

Høsten 2015 oppnådde Sophie Elise Isachsen stor medieoppmerksomhet da hun ble kåret til «årets blogger». På bildet ser du hvordan hun presenterer seg selv for leserne på bloggen sin. Analyser dette uttrykket, og kommenter særlig:

- samspillet mellom skrift og bilde
- komposisjonen
- om uttrykket er typisk for sin sjanger

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

Bilde som representerer bloggeren Sophie Elise skaper tanker hos mottakeren. På bilde ser vi ei jente med langt hår, en tattovering, en kokke i gull, sminke, løsnegler, pupper og den rosa teksten "Sophie Elise". Dette er *konnotasjoner* på bilde, altså det konkrete vi ser.

Alt dette er med på å skape *denotasjon*, eller assosiasjoner (som er knyttet til kulturen/samfunn). Det aller første man gjerne tenker på er den rosa skriften. Hun fremstiller seg selv som en typisk rosablogger, som vi er kjent med i det Norske samfunnet. Sminken, langt hår, løsnegler assosieres med en sminkedukke som er opptatt av utseende sitt og bruker mye tid på å pynte seg og se bra ut. Vi ser også at puppene stikker godt

frem i bilde. Denotasjonen til dette blir at hun er kropsfiksert, og kanskje at hun vil prøvesere med litt drastiske bilder. Til tross for at man ikke kan se hvilke merke klokken hennes er kan dette denotere at hun har en del penger.

Samspillet mellom bilde og tekst synes jeg fungerer veldig bra. Det er bilde av henne, med teksten under "Sophie Elise" og under "[Http://Sophieelise.blogg.no](http://Sophieelise.blogg.no)". Samspillet viser at personen på bilde er Sophie Elise og at dette er hennes blogg. Bildet er preget av at det er lite kontraster i det, eller matt kan man si. Det samme er teksten, det er ikke en sterk rosafarge, men en matt litt mer nøytral rosa. Den skriker ikke denotasjonen roablogger, men er preget av det.

Et element jeg gjerne vil trekke frem er blikkretningen inn i kameraet. Dette er med på å gi en nærhet, eller følelse at hun ser på leseren og henvender seg direkte til den som sitter og leser. Jeg synes det er et bra element, som til og med er med på å skape etos til henne, altså troverdighet.

Komposisjonen i bilde er at motivet er midtstilt. Siden det ikke er noe bakgrunn i bilde fungerer dette, fordi det skaper en balanse. Hadde det vært en bakgrunn ville det mulig vært mer naturlig å plassere motivet i det gyldene snitt. I tillegg ser motivet rett i kameraet, som også gjør det naturlig at det er midtstilt. Hadde hun sett til venstre ville det også vært naturlig å ha mer luft i den blikkretningen.

Utrykket er typisk for sin sjanger, det er bilde av personen bloggen er relatert til. Bilde representerer personen som hun er og har med en tekst som konkret sier hvem hun er og hvem bloggen handler om.
